

مفاخر علم و ادب دشت آزادگان

www.ketab.ir

نویسنده:

سید رحیم موسوی

سرشناسه: موسوی، سید رحیم، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور: مفاخر علم و ادب دشت آزادگان / سیدرحیم موسوی
مشخصات نشر: اهواز: پژوهندگان راه دانش، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: ۱۱۴ ص: ۲۱×۱۴ س.م.
فروست: انتشارات پژوهندگان راه دانش؛ شماره نشر ۱۵۴۳.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۵۳۹-۹

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۱۱ - ۱۱۴.
موضوع: Celebrities -- Iran -- Azadegan Plain
موضوع: Ulama -- Iran -- Azadegan Plain
موضوع: Poets, Iranian -- Azadegan Plain
موضوع: Azadegan Plain (Iran)
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۵۳۳
وضعیت رکورد: فیبا

وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: مشاهیر -- ایران -- دشت آزادگان
موضوع: مجتهدان و علما -- ایران -- دشت آزادگان
موضوع: شاعران ایرانی -- دشت آزادگان
موضوع: دشت آزادگان
رده بندی کنگره: DSR۲۰۸۷
شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۲۹۱۸۶

انتشارات پژوهندگان راه دانش

ناشر: پژوهندگان راه دانش

شماره نشر: ۱۵۴۳

نام کتاب: مفاخر علم و ادب دشت آزادگان

نویسنده: سید رحیم موسوی

تیراژ: ۱۰۰۰

چاپ: ترنگ

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

صفحه آرای: پژوهندگان

سایز: رقعی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۵۳۹-۹

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

website

www.db.ketab.ir

instagram

@Pajopress

حق چاپ و نشر محفوظ است.

طبق قانون حقوق نویسندگان و مصنفان هرگونه کپی برداری به هر روش پیگرد قانونی دارد.

دفتر اهواز: ۰۹۱۶۱۱۸۵۱۱۸ - ۳۲۲۰۲۸۰۲

دفتر تهران: ۰۹۱۲۸۸۸۴۹۶۹ - ۶۶۱۲۰۵۵۴

فهرست مطالب

.....	سخن نخست	۱۳
فصل اول: پیشینه تاریخی و ویژگی‌های جغرافیایی و اجتماعی		
.....	شهرستان دشت آزادگان	۱۵
.....	خصوصیات جغرافیایی و اجتماعی دشت آزادگان و بخش‌های تابعه آن	۱۷
.....	سوسنگرد	۱۹
.....	بستان	۲۰
.....	هویزه	۲۰
.....	وجه تسمیه تاریخی دشت آزادگان و بخش‌های تابعه آن	۲۴
.....	سوسنگرد	۲۴
.....	بستان	۲۵
.....	هویزه	۲۵
.....	دشت آزادگان در گذر تاریخ	۲۶
.....	از آغاز تا جهاد عشایر دشت آزادگان	۲۶
.....	حکومت مشعشعیان در هویزه	۲۸
.....	الف) اصل و نسب مشعشعیان	۲۸
.....	ب) نقش مشعشعیان در گسترش تشیع در دشت آزادگان	۲۹
.....	ج) حکومت پانصدساله مشعشعیان	۲۹
.....	د) علل سقوط حکومت مشعشعیان	۳۱
.....	از جهاد عشایر دشت آزادگان تا دوران انقلاب اسلامی	۳۲
.....	الف) موقعیت زمانی و مکانی جهاد	۳۲
.....	ب) علل و انگیزه‌های جهاد	۳۳
.....	ج) علما و روحانیون شرکت کننده در جهاد عشایر	۳۴
.....	از انقلاب اسلامی تا پایان دوران دفاع مقدس	۳۷

فصل دوم: بزرگان علم و ادب دشت آزادگان ۴۱

الف) فقها و علما ۴۳

۱. سهل بن هارون دست میسانی ۴۴
۲. سید محمد مشعشع ۴۵
۳. سید خلف مشعشعی حویزی ۴۷
۴. سید علی خان مشعشعی حویزی ۵۰
۵. محمد بن ثنوان المشعشعی ۵۱
۶. سید شیر الموسوی الحویزی ۵۱
۷. سید احمد المشعشعی ۵۳
۸. احمد بن محمد بن نصار الحویزی ۵۴
۹. ابو محمد عبدالله بن حسن بن ادريس الحویزی ۵۴
۱۰. یعقوب الحویزی ۵۴
۱۱. عبد علی بن جمعه الحویزی ۵۵
۱۲. عبدالقاهر الحویزی ۵۶
۱۳. شیخ سعد الحویزی ۵۷
۱۴. عبدالجلیل الحویزی ۵۷
۱۵. محیی الدین الحویزی ۵۸
۱۶. مساعد بن بدیع الحویزی ۵۸
۱۷. لطف الله الحویزی ۵۸
۱۸. شیخ ربیع بن جمعه الحویزی ۵۸
۱۹. شیخ فرج الله بن محمد الحویزی ۵۹
- خاندان الکرمی الحویزی ۶۰
- علماء خاندان کرمی ۶۲
۱. شیخ عبدالله حویزی کرمی ۶۲
۲. شیخ ابراهیم بن خواجه عبدالله ۶۲
۳. شیخ عبدالمجید بن عبدالعزیز الحویزی ۶۲
۴. شیخ کرم الله ۶۳

۵. شیخ نصرالله بن شیخ حسین الحویزی ۶۳
۶. آیه الله شیخ محمد طه الکرمی ۶۴
۷. علامه آیه الله العظمی شیخ محمد کریمی ۶۶
- فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی علامه ۶۸
۸. آیه الله شیخ علی کریمی ۷۲
۹. حجه الاسلام شیخ عبدالرسول کریمی ۷۴
۱۰. دیگر فرزندان آیت‌الله شیخ محمد طه کریمی ۷۵
- علماء بنو طرف ۷۵
- آل عبدالعالی طرفی ۷۶
۱. حجه الاسلام شیخ عبدالعالی طرفی ۷۶
۲. علامه شیخ صالح طرفی ۷۷
۳. شیخ مهدی بن شیخ عبدالعالی طرفی ۷۹
۴. شیخ حسین بن شیخ عبدالعالی طرفی ۸۲
۵. آیت‌الله حاج شیخ عیسی طرفی ۸۲
- فعالیت‌های سیاسی ایشان ۸۶
- علامه آیت‌الله شیخ ناصر حمادی ۸۸
- شیخ جواد مرمضی ۹۰
- شیخ حسین فردوسی حویزی ۹۱
- شیخ نعمه بن سعد ساعدی ۹۲
- شیخ حسن ساعدی ۹۳
- (ب) ادبا و شعرا ۹۴
- دیدگاه اسلام، پیامبر (ص) و اهل‌بیت (ع) در مورد شعر و شاعری ۹۴
- جایگاه شعر در نزد مردم عرب خوزستان ۹۶
۱. قاسم حریری ۹۷
۲. ابو معتوق سید شهاب‌الدین احمد عولکانی الموسوی الحویزی ۹۸
۳. محمود بن احمد ۹۹
۴. عبد علی بن ناصر بن رحمه الحویزی ۹۹

۹۹	 خاندان حاجی (زایی)
۱۰۰	 مشهورترین افراد خاندان حاجی (زایی)
۱۰۱	 خاندان مشعل
۱۰۲	 برجسته‌ترین شعرای خاندان مشعل
۱۰۲	 ۱. حاج محمد مشعلی
۱۰۳	 ۲. عباس مشعلی
۱۰۳	 ۳. حیدر مشعلی
۱۰۳	 حاج کاظم پور کاظم
۱۰۵	 - نمونه‌ای از اشعار حاج کاظم پور کاظم
۱۰۶	 عباس پور طائی
۱۰۷	 نعیم ساکی حویزی
۱۰۷	 حاج حسن جلالی
۱۰۸	 موسی جرقی
۱۰۹	 نتیجه
۱۱۱	 منابع و مأخذ

سخن نخست

بعد از تاریخ زندگانی پیامبر (ص) و ائمه معصومین (ع) که اسوه و الگوی جهان بشریت می‌باشند، هیچ تاریخی و شرح حالی مانند تاریخ و شرح حال علما که وارثان پیغمبران خدا و راویان اخبار و احادیث اهل بیت (ع) و ستارگان آسمان علم و فضیلت هستند، آموزنده و سازنده نیست. هر چند هر یک از آن‌ها دارای مزیت مخصوص و زندگانی خاصی هستند و از این لحاظ تفاوت‌های فراوانی در بین آن‌ها وجود دارد. به طوری که برخی از آن‌ها قبل از رسیدن به حد بلوغ و یا در سن جوانی به درجه‌عالیه اجتهاد رسیده‌اند و بعضی در سن چهل سالگی، گروهی از آن‌ها مساعی بیشتر خود را در تأسیس حوزه‌های علمیه به کار بردند و جمعی در هر چه بیشتر بارور ساختن آن حوزه‌ها کوشیدند و بالاخره تعدادی با شمشیر جهاد با مستکبران و طاغوتیان و مستعمران به مبارزه برخاستند.

کتاب حاضر در دو فصل تنظیم شده است فصل نخست به بررسی خصوصیات جغرافیای تاریخی و اجتماعی دو منطقه دشت آزادگان و هویزه و نیز مطالعه اجمالی برخی از عرصه‌های حیات سیاسی و مردمی این مناطق در دوران‌های مهم تاریخ کهن ایران اسلامی همچون حکومت پانصد ساله مشعشعیان بر این سرزمین و واقعه جهاد عشایر عرب بر علیه نیروهای استعمارگر انگلستان و نیز حماسه هشت سال دفاع مقدس رزمندگان جمهوری اسلامی ایران در برابر نیروهای بعث عراق بر اساس مطالعه اسناد و مدارک موجود می‌باشد. در فصل دوم این کتاب به معرفی برخی از رجال برجسته علمی و ادبی شهرستان‌های دشت آزادگان و هویزه که خود عامل مهمی در تعالی و ترقی دانش و فرهنگ این خطه‌ی دارای سابقه کهن تاریخی بوده‌اند، پرداخته شده است لازم به ذکر

است که در گردآوری این مجموعه که به دلیل دسترسی به منابع، مشکلاتی بر سر راه این پژوهش پیش آمده بود، سعی بر آن شده تا در حد امکان در نقل مطالب تصرف نشود و آن را به صورت امانت بیان کرده باشم.

در پایان امیدوارم که توانسته باشم حق مطلب را ادا کرده و موجبات رضایت خوانندگان محترم را فراهم کرده باشم. از آنجایی که هر اثری دارای ایراداتی می باشد امید است که خوانندگان، اینجانب را از پیشنهادات و انتقادات خویش در جهت اصلاح کار و نصب العین قرار دادن آن‌ها محروم نسازند.

سید رحیم موسوی

سوسنگرد - زمستان ۱۳۹۰